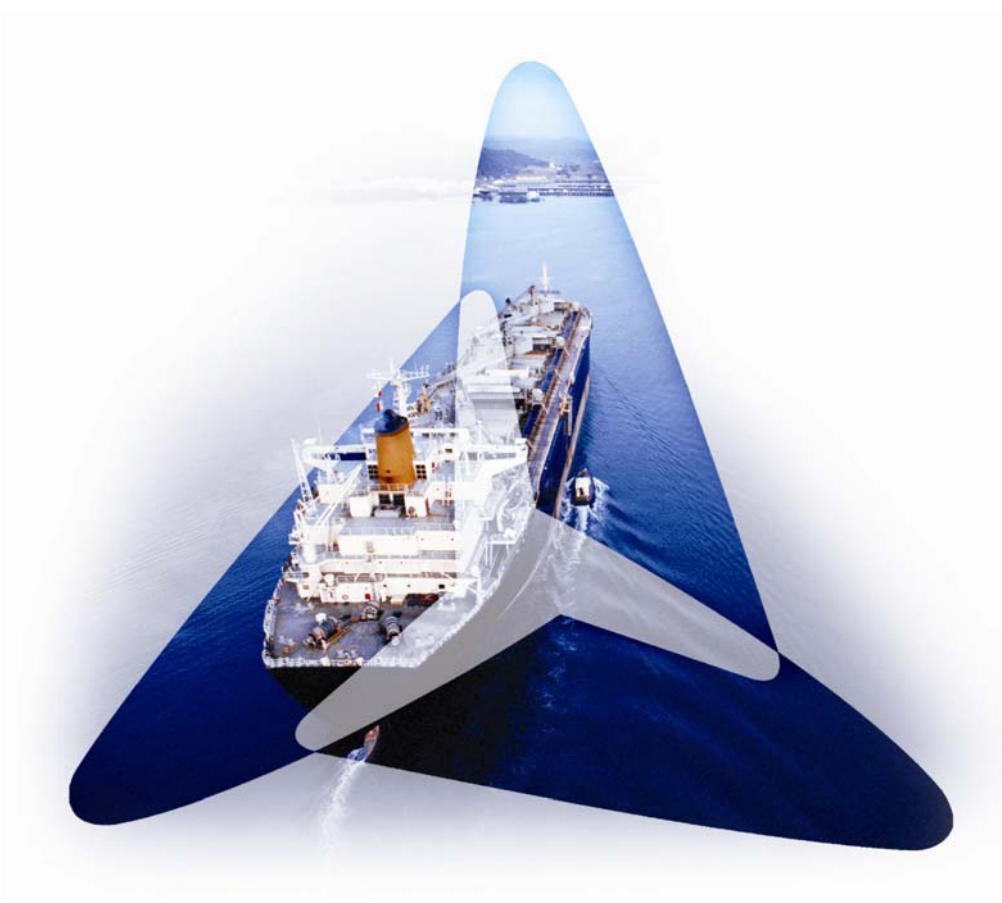

Álit um
bachelorútbúgvingar
í Vinnuháskúlanum

Juni 2006

VINNUHÁSKÚLIN
CENTRE OF MARITIME STUDIES & ENGINEERING

Inngangur

Føroya Sjómannsskúli byrjaði sum undirvísingarstovnur í 1893 við skiparaútbúgving. Stýrimannaútbúgvingin kom í 1928. Skipsførarin kom í 1962, tá nýggi bygningurin varð tikin í nýtslu. Síðst í 80'unum bleiv stýrimannaútbúgvingin avtikin, og skiparaútbúgvingin longd til 1½ ár. Fyrst í 90'unum bleiv skiparaútbúgvingin lögð saman við skipsføraraútbúgvingini, soleiðis at tær í dag eru ein samanhangandi 3 ára útbúgving.

Motorpassaraútbúgving var fyrstu ferð í Havn 1912. Sjómannsskúlin fór undir regluliga undirvísing til motorpassara í 1929. Føroya Maskinskúli fór í 1965 at útbúgva maskinistar og maskinmeistarar og í 1987 at útbúgva víðkaðar maskinmeistarar. Útbúgvingarnar vóru framhald av hvørjari aðrari. Maskinisturin tók ½ ár, maskinmeistarin 1½ ár omaná og víðkaður maskinmeistari aftur 1 ár omaná, í alt 3 ár. Við lógini frá 1988 gjørdist maskinmeistaraútbúgvingin ein samanhangandi 3 ára útbúgving. Heitini maskinistur og víðkaður maskinmeistari duttu burtur. Tó bar til at fáa prógv eftir einum ári, 1. ársroyndin, sum gav somu rættindi sum gamli maskinmeistarin.

Í 2001 kom nýggj lóg um útbúgvingar til manning av skipum og øðrum. Mentamálaráðið setti tá tveir arbeiðsbólkar at viðgera, hvussu maritimu útbúgvingarnar skuldu vera í framtíðini. Á maskinsíðuni var tá valt at taka 1. ársroyndina burtur úr maskinmeistaraútbúgvingini og stovna eina nýggja maskinistútbúgving eftir donskum leisti. Fyri maskinmeistaraútbúgvingina gav hetta betri móguleika til at leggja grundlærugreinar sum mál, stødd-, alis- og evnafrøði fyrst í útbúgvingina, soleiðis at hesar lærugreinar betur kunnu stuðla undir høvuðslærugreinarar so sum maskinlæru og ellæru. Á navigatiónssíðuni var harafturímóti valt at hava skipsføraraútbúgvingina í framhald av skiparaútbúgvingini. Tað tekur 3 hálvár at lesa til skipara og 3 hálvár afturat at lesa til skipsførara. Upptøktreytirnar vóru óbroyttar. Á báðum síðum eru bókligu upptøktreytirnar fráfaringarroynd fólkaskúlans.

Í dag geva maskinist- og skiparaprógvi rættindi til ávikavist 3000kW og 3000BT í millumtjóða sigling, tó gevur skiparaprógv størri rættindi við fiskiskipum. Maskinmeistara- og skipsføraraprógvi geva óavmarkað rættindi í millumtjóða sigling. Ein líkastillingsavtala er gjørd við Danmark, sí fylgiskjal A. Støðið í útbúgvingunum er munandi hægri enn minstukrøvini í STCW hjá IMO.

Útbúgvingar eftir 2001-lógini eru komnar so langt, at fyrstu maskinmeistararnir verða lidnir við árslok 2006, og fyrstu skipsførararnir á sumri 2007.

Fyri tveimum árum síðani vórðu Føroya Sjómannsskúli, Maskinmeistaraskúlin og Brandskúlin við Áir lagdir saman í ein stovn, Vinnuháskúlan. Henda samanlegging gevur nógvar móguleikar fyri samlestri og menning. Sum liður í hesi menning setti Vinnuháskúlin ein

arbeiðsbólk at kanna, um skúlin eigur at fara undir maritimar universitetsútbúgvingar á bachelorstöði.

Hvat gera onnur

Arbeiðsbólkurin hevur hugt at útbúgvingarstöðinum í øðrum londum. Í Danmark eru trýggir móguleikar til tær báðar longru útbúgvingarnar. Til ber at lesa til skipsførara uttan bachelorprógv, at lesa til maskinmeistara við bachelorprógv og at taka bachelorprógv sum skipsførari og maskinmeistari (dual-útbúgving). Í øllum hinum Norðurlondunum eru maritimar útbúgvingar við bachelorprógv uttan í Íslandi. Men stjórin í Fjøltekniskóla Íslands, Jón B. Stefansson, sigur, at har verða bachelorprógv veruleiki áðrenn 5 ár eru farin. Í Bretlandi er móguligt at taka útbúgvingarnar uttan universitetsprógv, við bachelorprógv og eisini við masterprógv.

Eisini her heima vera bachelorútbúgvingar meiri vanligar. Sjúkrarøktarfrøðiskúli Føroya er farin undir bachelorútbúgving. Lærara- og pedagogútbúgvingarnar verða í næstum broyttar til bachelorútbúgvingar.

Hvat siga onnur

Sum heild leggur nútíðarsamfelagið upp til, at góð útbúgving er ein treyt fyri menning og búskaparligum vøkstri. Tað kemur millum annað fram í fleiri frágreiðingum. Arbeiðsbólkurin vísir stutt til brot úr ávikavist *Bolognaavtalan*, *Visjón 2015* hjá landsstýrinum, *Frágreiðing løgmans á ólavsøku 2005*, *Tíðindaskriv frá landsstýrismanninum í mentamállum og Útbúgving og gransking. Ein frágreiðing í samband við Visjón 2015* frá Vinnuhúsinum.

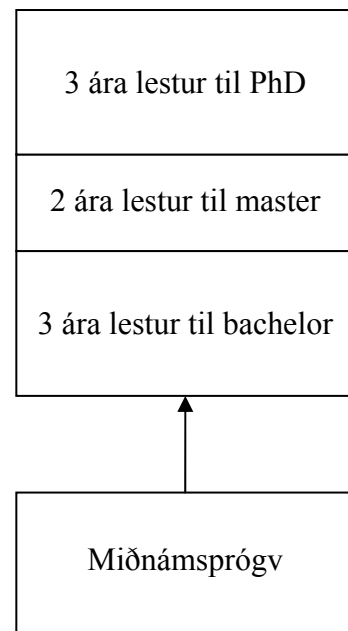
Bolognaavtalan hevur sum endamál at:

inden 2010 at skabe et fælleseuropæisk område for højere uddannelse med fri mobilitet for studerende, lærere og færdiguddannede samt at gøre europæisk højere uddannelse tiltrækkende for studerende fra andre verdensdele, sí fylgiskjal B.

Útbúgving í Visjón 2015:

Fremsta endamál við útbúgvingarpolitikkinum er at styrkja og menna okkara samleika sum tjóð og at menna okkara mál.

Undirvísingin skal mennast, so at allir føroyingar í størri mun enn í dag fáa holla útbúgving, soleiðis at ein størri partur av føroyingum fer undir framhaldandi og hægri útbúgving.

Mynd 1: Bologna-deklaratióin

Útbúgvingarskipanin skal fyrireika næmingar og lesandi til ein alsamt meira altjóðagjærdan heim, har tað er ein fortreyt, at ein dugir at samskifta við fólk frá øðrum mentanum og við øðrum tungumálum, sí fylgiskjal C.

Og í Frágreiðing løgmans á ólavsøku 2005 á síðu 7:

- at allir ungdómar fáa eina miðnámsútbúgving ella yrkisútbúgving
- at minst helvtin av okkara ungdómi fær hægri útbúgving

Sí fylgiskjal D.

Tíðindaskriv 23. nov. 2005 Samskipan av hægri útbúgvingum:

Jógvan á Lakjuni, landsstýrismaður, ætlar nú at byrja tilgongdina við at samskipa hægri útbúgvingarstovnar við tí fyri eyga at leggja saman stovnarnar í ein Lærdan Háskúla.... Samskipan av Fróðskaparsetrinum og hægri útbúgvingunum á Handilsskúlanum, Sjómans- og Maskinmeistaraskúlanum, sí fylgiskjal E.

Útbúgving og gransking. Partur 1 – Útbúgving. Ein frágreiðing í samband við Visjón 2015 frá Vinnuhúsinum á síðu 22:

Maritimu útbúgvingarnar eiga somuleiðis at vera skipaðar eftir sama leisti, har kravið fyri at koma inn er eitt miðnámsprógv, og har útbúgvingin verður skipað sum ein bachelor- ella kandidat-útbúgving. Búskaparligur færleiki og leiðslufærleiki skal knýttast at hesum útbúgvingum, soleiðis at lærara- og sjómansskúlanæmingar eisini kunnu brúkast í leiðandi stórvum aðrastaðni í búskapinum, sí fylgiskjal F.

Arbeðsmøguleikar

Núverandi útbúgvingar lúka øll STCW krøv, men vit eiga at fylgja gongdini í hinum norður-londunum. Gera vit ikki tað, fara føroyskir yvirmenn ikki at standa seg í kappingini við aðrar yvirmenn, t.d. danskar, sum hava bachelorprógv.

Yvirmenn, sum hava siglt í fleiri ár, vilja ofta arbeiða á landi. Maskinmeistarar røkja ofta stórv, sum verkfrøðingar røkja í øðrum londum, men hjá navigatørum eru møguleikarnir eitt sindur avmarkaðir. Hinvegin, við bachelorprógv eru arbeðsmøguleikarnir á landi nógv fleiri bæði í Føroyum og á altjóða marknaðinum, bæði hjá maskinmeistarum og hjá navigatørum.

Arbeðsbólkurin er av tí uppfatan, at ungdómurin í dag velur ikki eitt lívsstarv, men eitt útbúgvingarstöði, ið gevur teimum breiðar arbeðsmøguleikar, og krevur samstundis at hava møguleikan til víðari útbúgving. Sum ein næmingur málbar seg:

Um eg havi eitt bachelorprógv, kann eg sum 40 ára gamal fáa mær eitt masterprógv í eini grein, eg havi hug til tá.

Somu niðurstøðu kemur Útbúgving og gransking, partur 1 frá Vinnuhúsinum til á síðu 20:

Sostatt er neyðugt, at allar útbúgvingar geva møguleikar til at fara á aðrar skúlar ella í aðrar vinnur, um tey ynskja at skifta karrieru. Skilabest er tí, at allar høggar útbúgvingar eru antin bachelor ella master útbúgvingar, sí fylgiskjal G.

Seinasta hálvár fóru fyra næmingar á 3. hálvári úr Vinnuháskúlanum til Danmarkar at halda fram við lestrinum, tí har fingur teir bachelorpróg.

Tilgongdin til skúlan

Alt størri partur av ungdóminum fær miðnámsútbúgving. Í 1975 fingur 74 næmingar studentspróg, í 1988 fingur 307 næmingar miðnámspróg, og í 2002 fingur 373 næmingar miðnámspróg, sí fylgiskjal H og I. Visjón 2015 miðar eftir, at øll ung fáa eina miðnáms-ella yrkisútbúgving.

Vinnuháskúlin fær ikki nógvar av næmingunum við miðnámsútbúgving. Fólk, sum frammanundan hava eina miðnámsútbúgving, vilja treyðugt taka eina 3 ára útbúgving, sum ikki gevur bachelorpróg. Tí metir arbeiðsbólkurin, at við at enda við bachelorprógv verða nóg fleiri við miðnámsútbúgving at velja okkara útbúgvingar. Hetta grunda vit á, at tey fáa eina útbúgving, sum gevur góðar altjóða vinnumøguleikar og samstundis gevur móguleikar til víðari útbúgving, antin innan sama øki, ella tey kunna velja okkurt annað. Fólk velja útbúgvingar frá, sum eru blindvegir. Hesa niðurstøðu kemur Útbúgving og gransking, partur 1 frá Vinnuhúsinum eisini til á síðu 28:

Mælt verður til, at allar hægri útbúgvingar í Føroyum verða skipaðar sum bachelor og master útbúgvingar, og at móguligar blindvegur verða lúkaðar úr skipanini, sí fylgiskjal J.

Meginparturin av teimum, sum nú lesa í Vinnuháskúlanum, hava verklarar royndir, men ikki miðnámspróg. Við at hava eitt málrættað fyrireikingarskeið til tey, sum ikki hava miðnámspróg, verður lesturin bert longdur við einum ½ ári, og arbeiðsbólkurin metir ikki, at tilgongdin av næmingum við verklarum royndum fer at minka stórvegis av hesi orsök. Heldur fara øktu móguleikarnir at geva økta tilgongd.

Samantikið verður met, at tilgongdin til Vinnuháskúlan fer at vaksa, um útbúgvingarnar verða bachelorútbúgvingar.

Móguleikarnir við fráfaringarroynd fólkaskúlans

Bachelorútbúgvingar byggja á miðnám, og tí verða bókligu upptøktreytirnar til Vinnuháskúlan broyttar við eina bachelorútbúgving. Móguleikin hjá handverkarum at lesa til maskinmeistarar og hjá sjómönnum at lesa til skipsførara má ikki versna. Tí mælir arbeiðsbólkurin til, at lesandi, sum ikki hava miðnámsstøði frammanundan, fáa hetta støði við einum ½ ára fyrireikingarskeiði í Vinnuháskúlanum.

Eisini Útbúgving og gransking, partur 1 frá Vinnuhúsinum mælir á síðu 28 til hesa loysn:

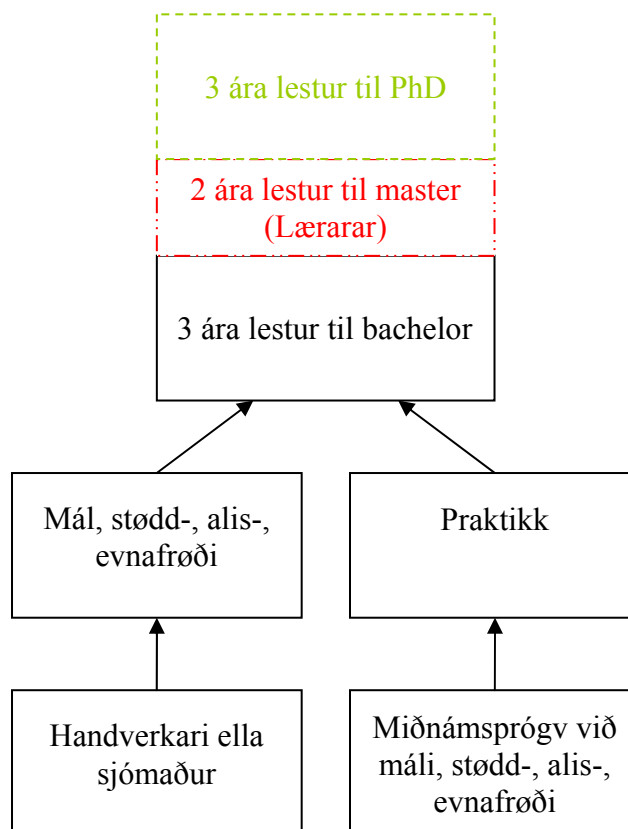
Mælt verður til, at allir føroyskir borgarar eldri enn 35 ár, sum ikki hava hægri útbúgving enn fólkaskúla og miðnámskúla, fáa bjóðað almennan stuðul til at fara á miðnámskúla ella á hægri skúla.

Miðnámsútbúgvingin fyri hesar næmingar kann gerast smidligari og meira beinrakin soleiðis, at tey kunnu koma skjótari ígjøgnum miðnámið, sí fylgiskjal J.

Fyrireikingarskeiðið skal vera í Vinnuháskúlanum, tí at miðnámskúlar hava ikki útbúgvingar, ið eru so beinragnar og stuttar, og tí at Vinnuháskúlin framhaldandi vil loyva handverkarum og sjómonnum at verða upptiknir beinleiðis í skúlan. Eisini tekur Vinnuháskúlin upp næmingar tvær ferðir árliga, tað gera miðnámskúlar ikki. Verkligu upptøktreytirnar vera óbroyttar, tó verður útbúgvingarbók kravd.

Møguleikarnir við miðnámsprógvi

Umframt miðnámsprógv skal tann lesandi uppfylla tær verkligu upptøktreytirnar. Fyri at lesa til skipsførara, skal tann lesandi hava siglt í 12 mánaðir ella hava siglt í 6 mánaðir og verið 6 mánaðir á sjóvinnuskúla. Fyri at lesa til maskinmeistara, skal tann lesandi hava verkliga partin í SIT. Um hetta verður gjørt á ein smidligan hátt í samstarvi millum Vinnuháskúlan og teknisku skúlarar, kann tað gerast upp á einar 9 mánaðir.

Mynd 2: Útbúgvingarnar í Vinnuháskúlanum lagaðar eftir Bolognadeklaratióini

Nakrir fyrimunir

Bachelorútbúgvingin byggir omaná miðnámsstøði. Í mun til verandi lesnað er størsta broytingin, at tey lesandi hava betri kunnleika til mál, stødd-, alis- og evnafrøði, tá tey verða tikin upp. Høvuðslærugreinarnar kunnu tí lærast skjótari og effektivari. Tann lesandi lærir at ognar sær vitan sjálvur, hetta kemur honum til góðar bæði undir lestrinum og í arbeiðslívinum. Tann lesandi ger eina bacheloruppgávu. Hetta er eitt sjálvstøðugt kanningararbeiði, sum svarar til millum 1/3 og 1/2 ársverk. Tann lesandi lærir nóg av hesum sjálvstøðuga arbeiði, og føroyska samfelagið fær gagn av kanningararbeiðinum. Bacheloruppgávurnar fara í stóran mun at snúgv seg um føroyska vinnulívið.

Við eini bachelorútbúgving kemur Vinnuháskúlin at fáa meiri samband bæði við føroysku vinnuna og við føroyska granskingarumhvørvið. *Hetta er besti kjansur hjá føroyskum granskingarumhvørvi at tekkjast vinnuni og øvugt, sum eitt av heimildarfólkum okkara málbar seg.*

Í Útbúgving og gransking. Partur 2 – Gransking frá Vinnuhúsinum stendur á síðu 35:

Mælt verður til, at satsningsøkini í granskingarumhvørvinum skulu vera havfrøði, sjótøkni, marin biotøkni og matvøra, sí fylgiskjal K.

Havfrøði og sjótøkni eru uppløgd granskingarevni hjá Vinnuháskúlanum.

Vinnuháskúlin eigur eisini at bjóða bachelorútbúgvingar

Í øllum norðurlondum, EU og í Føroyum er ynski um betur útbúgvandi fólk. Hetta skapar størri flytbari millum lond, bæði í útbúgvingarhøpi og arbeiðshøpi.

Altjóðagerðin er komin til Føroyar, og krøvini til tann einstaka eru hægri og hægri. Vinnuháskúlin eigur at kunnu bjóða lesandi útbúgvingar á minst sama støði sum londini rundan um okkum.

Arbeidsbólkurin er av tí uppfatan, at tað eru nóg fleiri fyrimunir enn vantar við eini vinnuútbúgving á bachelorstøði. Arbeidsbólkurin metir tað sum eina sjálvfylgju, at fólk við okkara útbúgvingum skulu hava somu móguleikar sum onnur, tá tey søkja starv hjá útlenskum reiðaríum ella størv aðrastaðni í heiminum.

Krøvini til framtíðar útbúgvingar eru, at tær geva móguleika at víðariútbúgva seg, og her skulu føroyingar við skipsførara- ella maskinmeistaraútbúgving hava somu móguleikar at víðariútbúgva seg heima eins og í útlondum sum aðrir javnstillaðir heimsborgarar.

Í Útbúgving og gransking, partur 1 frá Vinnuhúsinum stendur á síðu 28:

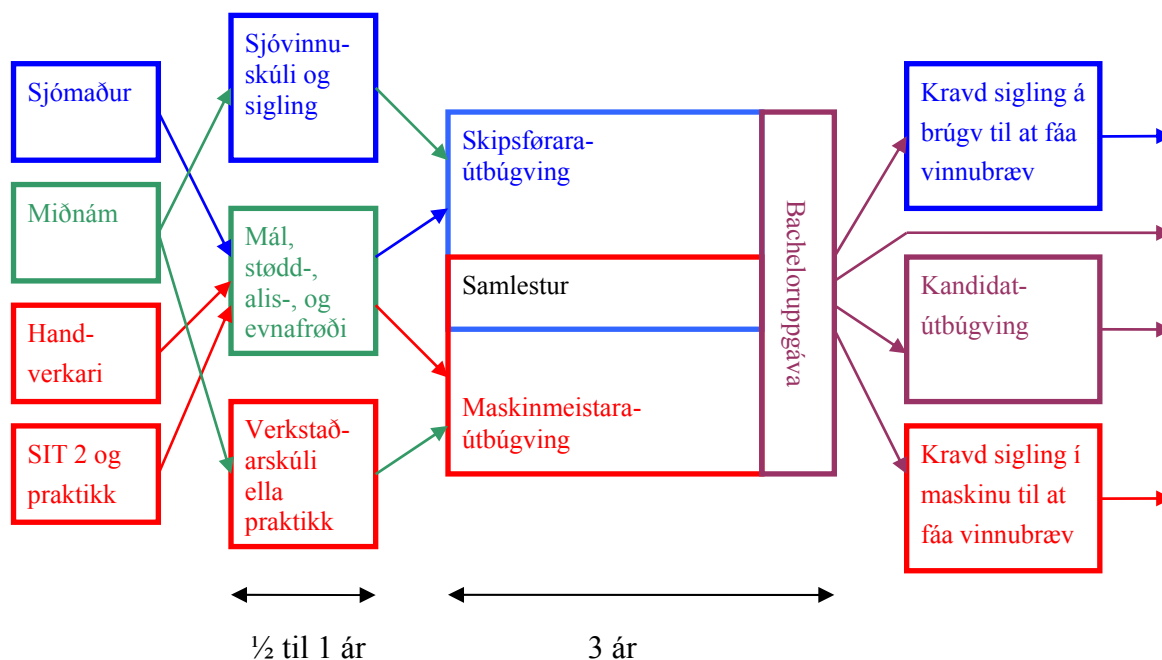
Mælt verður til, at marítimu útbúgvingarnar verða skipaðar sum bachelor- og kandidatútbúgvingar, har leiðsluførleiki verður knýttur afturat undirvísingini, soleiðis at hesir næmingar eftir lokið prógv kunnu brúkast breitt í samfelagnum, sí fylgiskjal J.

Løgmaður sigur á ólavsøku í 2005, at í 2015 skal minst helvtin av okkara ungdómi hava hægri útbúgving, sí fylgiskjal D. At gera útbúgvingarnar á Vinnuháskúlanum til hægri útbúgvingar er ein natúrligur gongd móti hesum máli.

Arbeðsbólkurin hevur tosað við lærarar skúlans um at fara at veita bachelorprógv, og taka lærararnir sum heild undir við hesum.

Eins og Sjúkrarøktarfrøðiskúli Føroya og skjótt Føroya Læraraskúli skal Vinnuháskúlin hava eitt tættari samstarv við Fróðskaparsetur Føroya. Helst verða allir stovnarnir deildir í einum lærdum háskúla. Fólk frá hesum stovnunum, m.a. rektarin á setrinum, eru positiv um hesa gongd.

Fyri teir ymsu bólkarnar, sum verða upptiknir í Vinnuháskúlan, kunnu upptøktreytirnar, lestrartíðin og arbeðsmøguleikarnir lýsast soleiðis:

Mynd 3: Upptøktreytir, lestur og arbeðsmøguleikar

Skipara- og maskinistútbúgvingarnar

Arbeðsbólkurin metir ikki, at tað er neyðugt at krevja miðnámsstøði fyri at gerast skipari ella maskinistur. Sostatt má skiparaútbúgvingin verða tikin burtur úr skipsføraraútbúgvingini aftur, eins og maskinisturin stutt síðani varð tikin burtur úr maskinmeistaraútbúgvingini.

Tær styttru útbúgvingarnar eru m.a. ætlaðar yvirmonnum á føroyska fiskiveiðiflotanum.

Ein minni vansi er, at skiparar og maskinistar ikki fáa fulla tíð góðskrivaða, um teir skulu lesa til skipsførara ella maskinmeistara.

Harafturímóti kunnu maskinmeistarar og skipsførarar við bachelorprógvi taka masterprógv í eitt nú skipsverkfrøði eftir tveimum árum. Í dag skulu teir byrja av nýggjum á upptøkuskeiði og brúka 5½ ár til eina tílka útbúgving.

Tí er fyrimunurin størri enn vansin við hesi umlegging.

Eftirútbúgving av lærarum

Fyri at undirvísa bachelorlesandi krevst master- ella kandidatprógv, hereftir nevnt masterprógv. Hóast til ber at taka inn lesandi til bachelorútbúgving, uttan at allir lærarar hava hetta prógv, er neyðugt at fara undir eina miðvísa eftirútbúgving av lærarunum. Serliga tá bachelorverkætlanirnar koma fyri, eiga fleiri lærarar at hava masterprógv.

Í dag eru bert 3 lærarar í skúlanum, sum hava kravda prógvið. Tí verður mælt til at byrja við teimum, sum hava bachelorprógv, so at rímliga nógvir lærarar skjótt fáa masterprógv. Lærarar, sum hava læraraútbúgving ella nátturuvísindaliga støðisútbúgving, eiga eisini at fara undir at fáa sær masterprógv.

Brúk verður fyri lærarum við maskinmeistara- ella skipsføraraprógvi á skipara- og maskinistútbúgvingunum. Og fleiri av lærarunum hava nátt ein aldur, har áhugin fyri eftirútbúgving ikki er so stórur; tí er ikki neyðugt at eftirútbúgva allar lærararnar.

Við bachelorprógvi tekur tað helst 1 ella 2 ár at fáa masterprógv, við læraraprógvi ella støðisútbúgving helst 2 ella 3 ár. Seks lærarar við bachelorprógvi og fimm við læraraprógvi ella støðisútbúgving eiga at fara undir eftirútbúgving.

Sostatt er tørvur á einum 20 til 25 ársverkum í eftirútbúgving. At eftirútbúgva lærararnar við fullari løn kemur at kosta einar 8 milliónir. Útreiðslan er yvir fleiri ár, tí ikki ber til at taka ov nógvar lærarar út úr undirvísingini samstundis. Mælt verður til at avseta eina góða millión árliga til eftirútbúgving í nøkur ár.

Kostnaðarmetingar

At skipsførara- og maskinmeistaraútbúgvingarnar verða sjálvstøðugar útbúgvingar á bachelorstøði viðførir, at samlestur økist munandi. Broytingarnar viðføra, at skiparaútbúgvingin verður tikin úr skipsføraraútbúgvingini og lögð í egið spor. Tí verða 3 flokkar afturat á navigatiónsútbúgvingunum. Fyrireikingarskeiðið telur eisini ein flokk á 30 tímar um vikuna.

Maskinmeistara- og skipsføraraútbúgvingarnar hava í dag oman fyri 30 tímar um vikuna, hetta verður lækkað niður í 21 tímar um vikuna. Seinasta hálvár í bachelorlestrinum verður gjørd ein bacheloruppgáva, og eftir ætlanini verður undirvísingin hetta hálvárið einans 9

tímar um vikuna. Afturat hesum koma tímar í vegleiðing til bacheloruppgávuna. Eftir samrøðu við lærarar á Náttúruvísindadeildini verður vegleiðingartíðin mett til 30-50 arbeiðstímar til hvønn lesandi.

At broyta útbúgvingina til eina bachelorútbúgving viðførir, at færleikin hjá lærarum skúlans skal økjast. Neyðugt verður, at lærarar, sum skulu undirvísa hesum parti av skúlanum, hava masterpróg.

Tað er kostnaðarmikið at eftirútbúgva ein lærara frá bachelorstøði til masterstøði. Tað eru einir 11 lærarar sum skulu eftirútbúgvast. Við háttinum, sum Sjúkrarøktarfrøðiskúli Føroya brúkti, skal góð millión setast av árliga til eftirútbúgving, um tørvurin skal vera nøktaður áðrenn 2015.

Undan okkum eru fleiri danskir skúlar, sum hava eftirútbúgvið teirra verandi lærarar, eitt nú navigatións- og maskinmeistaraskúlin í Svendborg, SIMAC. Flestu maskinmeistaraskúlarnir í Danmark gera tað sama. SIMAC hevur eina eftirútbúgvingarætlan fram til 2012.

Krav er um gransking á einum stovni, sum hevur bachelorútbúgvingar. Arbeidsbólkurin metir, at kostnaðurin av hesum svarar til 30% av lønarútreiðslunum til bachelorútbúgvingarnar. Tað er torført at seta krónur á, tí starvsviðurskiptini broytast. Arbeidsbólkurin skilur, at tað er vanligt, at lærarar á líknandi lærustovnum arbeiða frá 8 til 16. Lærarar arbeiða tá sum lektarar og verða tí settir eftir nýggjum sáttmála. Eisini skilur arbeidsbólkurin, at tað er vanligt, at partar av gransking verða fíggaðir av ymiskum grunnum.

Bæði flokstal, undirvísingartímatil og lønarskipan verða broytt, og tí er ringt at gera eina neyva kostnaðarmeting. Tó ber til at gera eina varisliga meting av hvørjar broytingar verða.

Mett verður, at skiparaútbúgvingin verður 3 hálvár við 30 tímum um vikuna ella 21 tímar færri enn nú. Harafturímótið verður ein fyrireikingarflokkur afturat, sum telur 30 til 32 tímar um vikuna, so hesar báðar broytingarnar geva samanlagt einar 10 tímar fleiri um vikuna enn nú ella áleið ½ ársverk.

Skipsførara- og maskinmeistaraútbúgvingarnar hava í dag 9 flokkar við 30 tímum um vikuna. Við rætting og samlestri eru áleið 310 tímar um vikuna ella góð 14 ársverk við 21,6 tímum um vikuna.

Við bachelorútbúgvingini vera 10 flokkar við 21 undirvísingartímum um vikuna og 2 flokkar við 9 undirvísingartímum um vikuna, til samans 228 undirvísingartímar um vikuna.

Um lærarar á bachelorútbúgvingunum fáa somu setanarviðurskipti sum á Fróðskaparsetrinum, arbeiða teir 40 tímar um vikuna. Teir brúka í miðal 2,6 tímar til ein undirvísingartíma, tá er rætting íroknað. Teir 228 undirvísingartímarnir krevja sostatt 592 arbeiðstímar um vikuna. Hvør lesandi fær í mesta lagi 50 vegleiðingartímar til bachelorverkætlanina. Ilt er at meta um

hesa útreiðslu, summar verkætlanir verða gjørdar av fleiri lesandi í felag, og ikki allar krevja so nógva vegleiðing. Varisliga verða her settir 30 arbeiðstímar av um vikuna.

Gransking er vanlig áleið 1/3 av arbeiðstíðini. Sostatt vera áleið 930 arbeiðstímar um vikuna til undirvísing og gransking. Hetta er gott 23 ársverk, gott 9 fleiri enn í dag.

Umleggingin kemur sostatt at kosta knapt 10 ársverk.

Við bachelorútbúgvingum eru móguleikarnir fyri samlestri stórir, men hetta er ikki tikið við í metingarnar. Tí verður kostnaðurin nakað lægri.

Tíðarætlan

Arbeidsbólkurin heldur, at farast skal undir fyrireikandi arbeiði beinanvegin. Lógarverk og eftirútbúgving av lærarum kann byrja beinanvegin. Miðað eigur at verða eftir, at fyrstu næmingarnir verða tiknir inn á sumri 2008.

Niðurstøða

Maritimu útbúgvingarnar hava alla tíðina, síðani tær komu fyri eini øld síðani, ment seg við samfelagsgongdini. Gongdin í dag í Føroyum og øllum Europa er, at allar hægri útbúgvingar verða skipaðar eftir Bolognaavtaluni. Í grannalondunum eru hægri maritimar útbúgvingar á bachelorstøði, og í Føroyum eru og verða fleiri bachelorútbúgvingar. Føroysk sjófólk eiga at fáa sama móguleika sum aðrir føroyingar og sum sjófólk í grannalondunum. Hesa niðurstøðu koma Vinnuhúsið og føroyskir politikarar eisini til í viðgerðini av *Visjón 2015*.

Bæði fólk við miðnámsprógvi og tey við verkligum royndum skulu hava góðar móguleikar til at fáa ávikavist verkligt og ástøðiligt upptøkuskeið, so tey kunnu fáa eina maritima bachelorútbúgving í Vinnuháskúlanum.

Sjófólk, sum ikki ætla sær eina bachelorútbúgving, skulu framvegis hava góðan móguleika at fáa eina styttri maritima útbúgving, sum gevur rættindi til størsta partin av føroyska flot-anum.

Vinnuháskúlin eigur skjótast til ber - t.d. eftir leisti frá Sjúkrarøktarfrøðiskúlanum - at fara í gongd við at eftirútbúgva lærarar, so at nóg nógvir um fá ár hava førleika at undirvísa á bachelorútbúgvingum. Mælt verður til, at upptøka til bachelorútbúgvingar verður fyrstu ferð á sumri 2008.

Hans Johannes á Brúgv

Petur Hans Dahl

Heðin Abrahamsen

Jón Magnussen

Benadikt Joensen